

Norges
Handikapforbund

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2022 Transport- og kommunikasjonskomiteen

Norges Handikapforbund ønsker et samfunn der mennesker med nedsatt funksjonsevne kan være fullverdige og likestilte borgere og der våre menneskerettigheter ivaretas. Et slikt samfunn krever bl.a at funksjonshemmede skal kunne bruke kollektivmidler som andre, ikke skal ha store ekstrakostnader på grunn av sin funksjonsevne, at det settes tidsfrist 2035 i Handlingsplanen for universell utforming av Norge, og at menneskerettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne tas inn i menneskerettsloven. Dette statsbudsjettet leverer ikke godt nok på dette, i stedet går det på mange punkter i feil retning. Samferdselsdepartementets del av statsbudsjettet er tydelig på at universell utforming er en forutsetning for likestilling på transportområdet og for at Norge skal kunne innfri bærekraftsmålene innen 2030, men tiltakene følger ikke opp dette.

Våre hovedkrav er:

- Øke satsingen på universell utforming av jernbanestasjoner og tog.
- Beholde den utvidede TT-ordningen som en statlig ordning og gjøre den landsomfattende.
- Innføre et forbud mot bruk av el-sparkesykler på fortau og i gangsoner.
- Redusere de store ekstrakostnadene innføringen av AutoPass på ferger medførte for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Nestleder Magnhild Sørbotten, mobil 916 12 875, magnhild7@gmail.com

Sentralstyremedlem Henriette Nielsen, mobil 913 31 516, henriettenielsen20@gmail.com

Universell utforming. Kollektivtrafikk for alle.

Progr.kat. 21.50 Jernbaneformål, kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, post 72 Kjøp av infrastruktur tjenester drift og vedlikehold, og post 73 Kjøp av infrastruktur tjenester investeringer

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål og skal i følge delmål 11.2: "Innen 2030 sørge for at alle har tilgang til trygge, lett tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris, og bedre sikkerheten på veiene, særlig gjennom utbygging av offentlige transportmidler og med særlig vekt på behovene til personer i utsatte situasjoner, kvinner, barn, personer med nedsatt funksjonsevne samt eldre." Dette målet kan sammenstilles med artikkel 9 i FNs funksjonshemmedekonvensjon (CRPD) der det slås fast at "samfunnet skal identifisere og fjerne hindringer som vanskeliggjør tilgangen til bygninger, transport og arbeidsplasser".

FN-komiteen CRPD sier i sin merknad til Regjeringen (mai 2019) følgende: "I lys av konvensjonens artikkel 9 og komiteens generelle kommentar nr. 2 (2014) om tilgjengelighet, anbefaler komiteen at konvensjonsparten i arbeidet med å oppfylle FNs bærekraftsmål 9 og delmål 11.2 og 11.7:

- (a) Fjerner alle eksisterende barrierer som hindrer tilgang til bygninger og tjenester som er åpne for allmennheten, blant annet transport og informasjons- og kommunikasjonstjenester, herunder ved å fremme universell utforming av varer og tjenester, og bruk av punktskrift, teksting, tegnspråktolking, samt lettest- og andre alternative kommunikasjonsformater og -måter for å lette tilgjengeligheten for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- (b) Innfører forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskoler og videregående skoler, og transportmåter i handlingsplanen for universell utforming for 2015–2019;

I dag er det 334 stasjoner på jernbanenettet. Ved utgangen av 2020 var 32 av disse (9,5%) universelt utformet. Regjeringen opererer med tilgjengelighet, (bruk av heis, eller rampe fra plattform for å komme på toget) som et delmål på veien til universell utforming. Erfaringene viser at det ikke skal mer til enn at toget har stoppet noen meter lenger framme enn normalt, før ramper ikke kan brukes og toget blir utilgjengelig. I dag opereres det også med togsett som ekskluderer mange med rullestol, fordi det er for lite plass avsatt til rullestoler. For rullestolbrukere er tog fullbooket når det er to med rullestol der fra før. NHF aksepterer ikke at mennesker med nedsatt funksjonsevne stenges ute fra å reise kollektivt og krever en sterkere satsing på universell utforming på jernbane.

NHF ber komiteen:

- Kreve egen framdriftsplan for universell utforming av togstasjoner, med tidsfrister.
- Sette av midler til å gjøre nødvendige oppgraderinger. Rapportere årlig på status og utvikling.
- Kreve at nye tog skal være universelt utformet, ha store nok, og et økt antall rullestolplasser.

TT (Tilrettelagt transport)

Prog.kat. 21.40. Kapittel 1330 Særskilte transporttiltak. Post 60 Utvidet TT-ordning for brukere med særskilte behov.

Mangel på universell utforming av reisekjeden medfører et stort behov for særskilte transporttiltak for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i samfunnet. NAVs arbeids- og utdanningsreiser bidrar positivt til mulighetene for å delta i arbeid og utdanning i alle fylker. Transport er nøkkelen til sosial deltagelse, og for mange er TT det eneste reelle transporttilbudet. Den utvidede TT-ordningen bidrar til at de er mer aktive. Regjeringen foreslår å videreføre ordningen til de samme fylkeskommunene som er omfattet nå, men utvider med kommunene Drammen og Ringerike. Det foreslås også å starte arbeidet med å overføre ordningen til fylkeskommunene, på en slik måte at staten ikke styrer fylkeskommunenes bruk av midlene i den utvidede ordningen. Vi har de siste årene sett flere fylkeskommuner som kutter/forsøker å kutte i eget TT-tilbud, noen i forkant av at de søker om den utvidede ordningen for de samme brukergruppene. Dette er i strid med retningslinjene for utvidet ordning. Det er derfor grunn til å sette spørsmålsteget ved om fylkene vil ønske å opprettholde en TT-ordning som gir funksjonshemmede et tilbud på dagens nivå.

NHF ber komiteen:

- Øke rammen med 150 mill med sikte på å inkludere de resterende fire fylkene (Oslo, Rogaland, tidligere Vest-Agder og tidligere Akershus).
- Foreslå at den utvidede ordningen overføres til NAV, med de føringer som Stortinget setter.
- Fremme forslag om felles nasjonale retningslinjer for TT.

Trygge fortau

Prog.kat. 21.30. Kapittel 1320 Statens vegvesen. Post 28 Trafikant- og kjøretøytilsyn

Bruk av elsparkesykler medfører fortsatt at både mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldre avstår fra å bruke fortau og andre gangsoner. Bilen blir brukt mer enn før. Statsbudsjettet varsler at det er behov for ytterligere innstramminger i reglene for små elektriske kjøretøy, primært elsparkesykler, og nevner bl.a. kjøreforbud på fortau og promillegrense. NHF støtter dette, og ber om at endringen kommer raskest mulig.

NHF ber komiteen:

- Sørge for at de foreslåtte endringene kommer raskest mulig.
- Fremme forslag om at kjøreforbudet også omfatter andre gangsoner, og et parkeringsforbud på fortau og i gangsoner utenfor oppmerkede plasser.

Fergepriser

Prog.kat. 21.30. Kapittel 1320 Statens vegvesen. Post 72 Tilskudd til riksveiferjedriften

Mangel på universell utforming medfører at mange med nedsatt bevegelsesevne må kjøre bil, der andre kan reise med buss. Før overgangen til AutoPass på ferge fikk mennesker med bilstøtte fra NAV,

og de som hadde rett på støtten, men valgte å fullfinansiere egen bil, 50% rabatt på fergebilletter. Tidligere samferdselsminister Jon Georg Dale uttalte i en pressemelding fra samferdselsdepartementet "då AutoPass vart innført, var det ikkje meininga at folk skulle få eit dårlegare tilbod." (Pressemelding august 19 i forbindelse med rabattkort for personer). Denne gruppen bevegelseshemmede har dermed fått doblet fergeprisene allerede før det kom generelle prisøkninger. Vegdirektoratet mener det ikke er mulig å registrere mennesker med rett på bilstøtte fra NAV i AutoPass, slik man registrerer mennesker med HC-kort i AutoPass. NHF kan ikke akseptere at det legges store ekstrakostnader på folk som pga manglende universell utforming ikke kan reise kollektivt. I mangel av muligheter til å knytte rabatter til NAV-stønad til bil, er det naturlig å knytte det til HC-kort.

NHF ber komiteen:

- Gå inn for fergerabatt på 50% for innehavere av HC-kort.

Norges Handikapforbund, 26.10.2021.